

Studia i Materiały. Miscellanea Oeconomicae
Rok 19, Nr 3/2015
Wydział Zarządzania i Administracji
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

Finanse i rachunkowość

Łukasz Antos¹

BILANS JAKO ŹRÓDŁO INFORMACJI O SYTUACJI FINANSOWEJ JEDNOSTKI

Wprowadzenie

Jednym z podstawowych elementów, z których składa się sprawozdanie finansowe jednostki jest bilans. Zawiera on informacje dotyczące kontrolowanych przez jednostkę zasobów ekonomicznych oraz informacje dotyczące źródeł ich finansowania. Zatem znajomość istoty bilansu, jak i zasad według jakich zostaje on sporządzony oraz informacji jakie zostają w nim zawarte, pozwala na dokonanie oceny gospodarki finansowej jednostki. Celem tej pracy jest przybliżenie tematyki bilansu oraz metod i zasad według jakich jest sporządzany. Metodą badawczą jest metoda analizy, studia literatury.

Istota bilansu jako podstawowego składnika sprawozdania finansowego

Bilans to jeden podstawowych elementów składających się na sprawozdanie finansowe, sporządzane przez jednostki prowadzące działalność gospodarczą. Bilans jest zestawieniem składników majątkowych jednostki nazywanych aktywami, jak również przedstawia źródła finansowania aktywów zwane pasywami. Sporządzenie bilansu wynika z stosowania metody bilansowej, której celem jest ujęcie wszystkich zasobów majątkowych w dwóch przekrojach²:

- przedmiotowym,
- finansowym.

Bilans definiowany jest jako zestawienie stanu zasobów majątkowych jednostki oraz źródeł ich finansowania na dany dzień bilansowy³.

¹ Mgr Łukasz Antos, asystent, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach.

² E. Nowak, *Analiza Sprawozdań finansowych*, PWE, Warszawa 2008, s. 71.

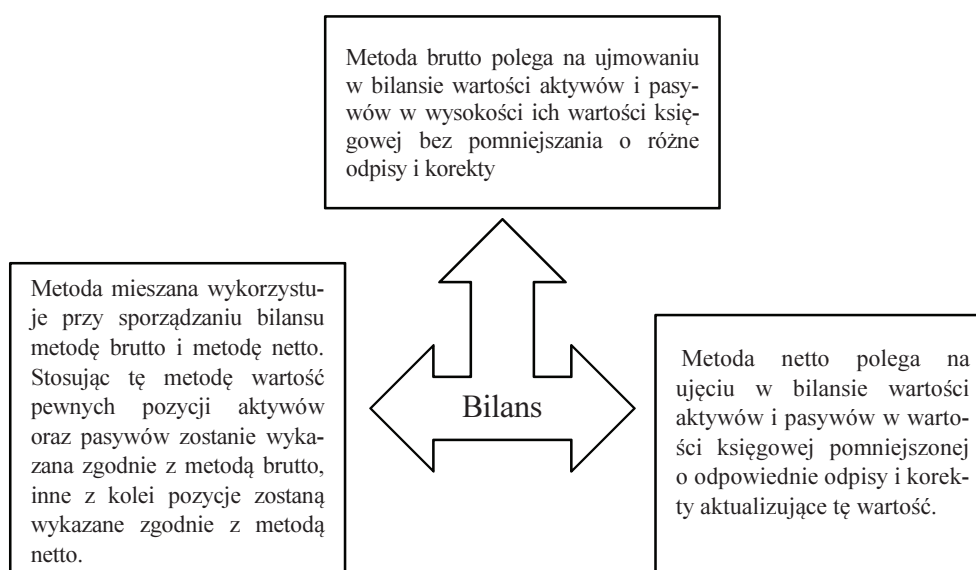
³ I. Olchowicz, *Podstawy rachunkowości*, Dyfin, Warszawa 2009, s. 66.

Sporządzenie bilansu następuje na podstawie zweryfikowanych danych pochodzących z ewidencji księgowej. Informacje ujęte w bilansie dotyczą aktywów i pasywów w wysokości wynikającej z ksiąg rachunkowych⁴.

Bilans zawsze sporządzany jest na określony dzień, nazywany dniem bilansowym. Dla jednostek kontynuujących działalność istotne jest rozpoznanie bilansu otwarcia oraz bilansu zamknięcia. Poprzez bilans otwarcia należy rozpoznawać bilans początkowy, sporządzony na pierwszy dzień roku obrotowego, jest również podstawą do otwarcia ksiąg rachunkowych. Natomiast bilans zamknięcia zwany bilansem końcowym zawiera stan majątku i źródła jego finansowania na koniec roku obrotowego. Bilans zamknięcia danego roku obrotowego jednocześnie jest bilansem otwarcia roku następnego. Sporządzenie bilansu może nastąpić poprzez wykorzystanie jednej z trzech metod:

- brutto,
- netto,
- mieszanej.

Obowiązującą metodą w Polsce zgodnie z przepisami Ustawy o Rachunkowości jest metoda netto⁵.

Rysunek 1. Metody sporządzania bilansu

Źródło: opracowanie własne na podstawie E. Nowak, *Analiza Sprawozdań finansowych*, PWE, Warszawa 2008, s. 72.

⁴ E. Walińska, L. Kopczyńska, *Sprawozdawczość finansowa jako źródło analizy finansowej przedsiębiorstwa*. [w:] *Analiza finansowa w zarządzaniu współczesnym przedsiębiorstwem*, M. Walczak, (red.), Dyfin, Warszawa 2007, s. 81.

⁵ E. Nowak, *Analiza Sprawozdań finansowych*, PWE, Warszawa 2008, s. 72.

Ogólna wartość aktywów oraz pasywów zawsze będzie sobie równa. W konsekwencji tego stwierdzenia powstaje podstawowe równanie bilansowe które zostaje zapisane w następujący sposób:

Podstawowe równanie bilansowe przyjmuje postać założenia

$$\text{Aktywa} = \text{Pasywa}.$$

Równanie to można przekształcić i zapisać w innej postaci mianowicie:

- AKTYWA = KAPITAŁ WŁASNY + ZOBOWIĄZANIA,
- AKTYWA TRWAŁE + AKTYWA OBROTOWE = PASYWA,
- AKTYWA NETTO = AKTYWA – ZOBOWIĄZANIA⁶.

Znajomość istoty bilansu, jak i zasad według jakich zostaje on sporządzony oraz informacji jakie zostają w nim zawarte, pozwala na dokonanie oceny gospodarki finansowej jednostki. Bilans jest szczególnym instrumentem dla jednostki ze względu na spełniane funkcje takie jak:

- informacyjną,
- pomiarową,
- kontrolną.

Celem funkcji informacyjnej jest dostarczenie informacji niezbędnych do oceny sytuacji majątkowo-finansowej. Realizacja tej funkcji jest niezbędna do realizacji funkcji kontrolnej, której celem jest ocena osiągniętych wyników z działalności gospodarczej. Realizacja funkcji pomiarowej odzwierciedla się w bilansie poprzez ujęcie wszystkich pozycji w jednostkach pieniężnych. Umożliwia to porównywalność oraz ocenę sytuacji finansowo-majątkowej jednostki. Spełnianie wymienionych funkcji przez bilans jest możliwe wówczas, gdy zostanie on sporządzony według następujących zasad⁷, których charakterystykę zasad przedstawiono w tabeli 1:

- jasności,
- ciągłości,
- prawdziwości,
- netto,
- netto w pasywach.

⁶ Z. Messner, J. Pfaff, *Teoria i zasady rachunkowości*, Wydawnictwo Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Zarząd Główny Instytut Certyfikacji zawodowej księgowych, Warszawa 2013, s. 33.

⁷ J. Śliwa, K. Hajduk-Popławska, *Zarządzanie Finansami Przedsiębiorstwa podręcznik dla studentów i szkół wyższych*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2006, s. 83.

Tabela 1. Zasady sporządzania bilansu

Zasada	Opis
Jasności	Dostarcza informacji umożliwiających czytelność bilansu, ocenę składników majątkowych oraz źródeł ich pochodzenia.
Ciągłości	Wymaga aby dane ujęte w bilansie zamknięcia nie zostały zmienione w bilansie otwarcia. Celem tej zasady jest zapewnienie nieprzerwanego ciągu informacyjnego o stanie majątku jednostki oraz źródeł jego finansowania.
Prawdziwości	Uznawana za najważniejszą, ponieważ na podstawie zawartych informacji w bilansie można dokonać oceny działalności gospodarczej jednostki. W zasadnie tej zostają wyróżnione trzy aspekty: – pierwszy polega na tym, aby bilans odzwierciedlał ogół informacji dotyczących składników majątkowych oraz ich źródeł finansowania, – drugi polega na tym, aby wszystkie składniki majątkowe ujęte w bilansie zostały wycenione zgodnie z rzeczywistymi cenami, – trzeci aspekt nakłada obowiązek stosowania terminologii określonej w Ustawie o Rachunkowości.
Netto	Wymogiem tej zasady jest ujęcie w bilansie wartości poszczególnych pozycji składników majątkowych w wartości księgowej skorygowanej o: – odpisy amortyzacyjne i odpisy aktualizujące, – odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników obrotowych, – odpisy aktualizujące wartość należności.
Netto w pasywach	Zasada ta wymaga aby w kapitale własnym ze znakiem ujemnym wykazywać: – należne, lecz nie wniesione wpłaty na kapitał podstawowy, – udziały (akcje) własne, – odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie, J. Śliwa, K. Hajduk-Popławska, *Zarządzanie Finansami Przedsiębiorstwa podręcznik dla studentów i szkół wyższych*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2006, s. 83; A. Grycuk, A. Tłaczała, P. Wiśniewski, G. Gołębiowski (red.), *Analiza finansowa przedsiębiorstwa*, Dyfin, Warszawa 2014, s. 83.

Podział aktywów i pasywów

Aktywa bilansu zostają przedstawione w bilansie zgodnie z zasadą wzrastającej płynności, natomiast pasywa zostają zaprezentowane zgodnie z zasadą wzrastającej wymagalności⁸.

Definicja aktywów zawarta w Ustawie o Rachunkowości definiuje je jako: kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej warto-

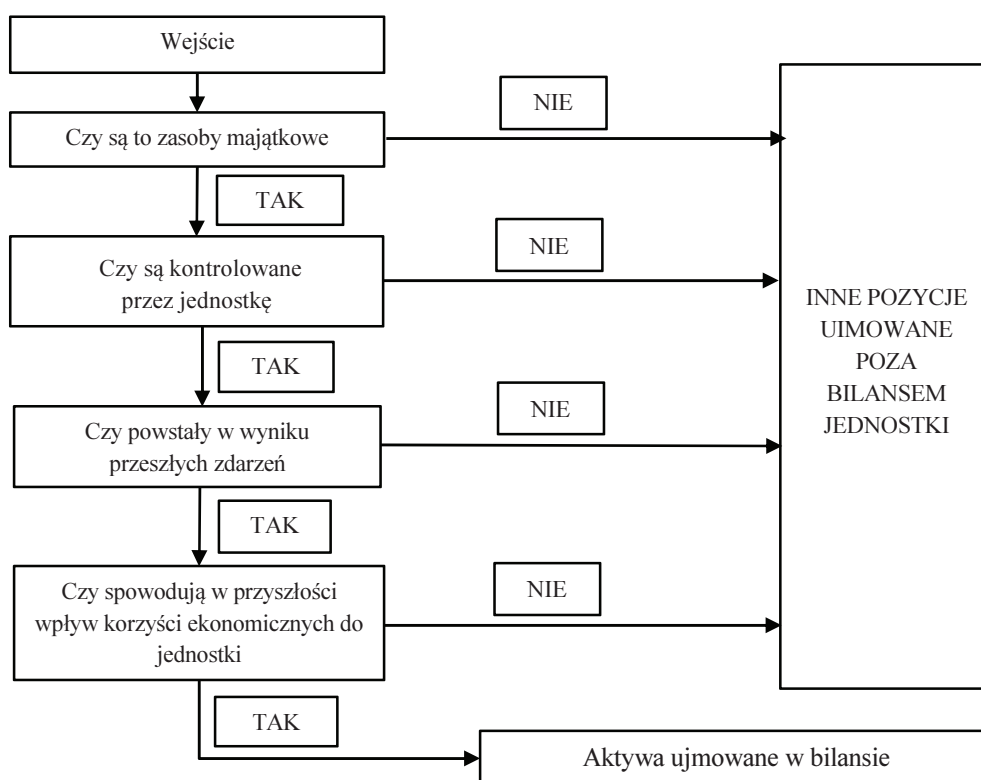
⁸ E. Walińska, J. Stępień-Jędrzejewska, *Podstawowe składniki sprawozdania finansowego – bilans oraz rachunek zysków i strat* [w:] *Rachunkowość, Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, W. Walińska (red.), Wydawnictwo ABC Wolters Kluwer business, Warszawa 2014, s. 1082.

ści, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które w przyszłości spowodują wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych noszą nazwę aktywa⁹.

Z powyższej definicji możemy określić iż aktywa są to¹⁰:

- kontrolowane zasoby majątkowe,
- zasoby mające wiarygodnie określoną,
- zasoby które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Istotę aktywów można przedstawić przy wykorzystaniu schematu procesu.

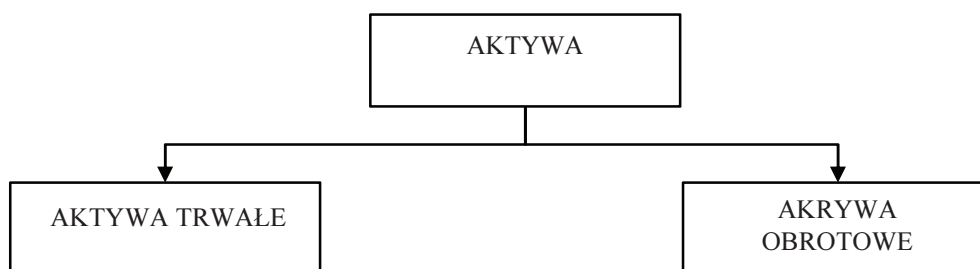
Rysunek 2. Istota aktywów

Źródło: E. Walińska, J. Stępień-Jędrzejewska, *Rachunkowość, Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, W. Walińska (red.), Wydawnictwo ABC Wolters Kluwer business, Warszawa 2014, s. 1082.

⁹ Ustawa o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Dz.U. z 2013 r. poz. 330; ost. zm. w Dz.U. z 2015 r. poz. 4 art. 3 ust. 1 pkt 12.

¹⁰ B. Pomykańska, P. Pomykański, *Analiza finansowa Przedsiębiorstwa*, PWN, Warszawa 2013, s. 38.

Majątek jednostki który zostaje wykazany w bilansie zostaje podzielony na dwie główne kategorie:

Rysunek 3. Struktura aktywów

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ustawa o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Dz.U. z 2013 r. poz. 330; ost. zm. w Dz.U. z 2015 r. poz. 4, art. 3 ust. 1 pkt 13 i 18.

Cechą charakterystyczną aktywów trwałych jest ich stosunkowo długi okres użytkowania bądź wyłączenia z obrotu. Natomiast aktywa obrotowe odznaczają się szybką rotacją, jak również często zmieniają swoją postać¹¹.

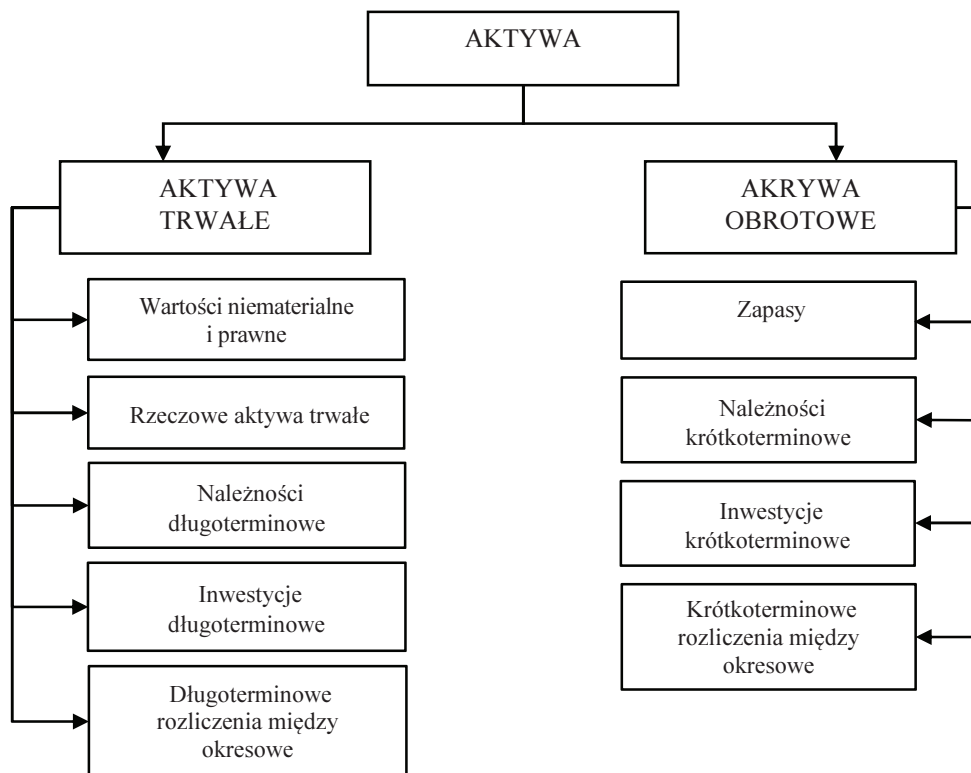
Z kategorii jaką jest aktywa trwałe można wyodrębnić następujące elementy składowe: wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe, należności długoterminowe, inwestycje długoterminowe, długoterminowe rozliczenia między okresowe. Podobnego wyszczególnienia można dokonać również w aktywach obrotowych, wśród których zostają wyodrębnione takie elementy składowe jak: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe, krótkoterminowe rozliczenia między okresowe¹². Podział ten został przedstawiony na rys. 6.

Źródła, z których pochodzi majątek dostarczają informacji jak jednostka finansuje powierzony majątek przez właścicieli. Wykazywane źródła finansowania w bilansie zostają ujęte według zasady wzrastającej wymagalności. Na podstawie tego kryterium Pasywa zostały podzielone na: Kapitały własne, Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania¹³. Podział ten przedstawiono na rys. 5.

¹¹ K. Sawicki, *Bilans i konta bilansowe* [w:] *Podstawy Rachunkowości*, K. Winiarska (red.), Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2002, s. 49.

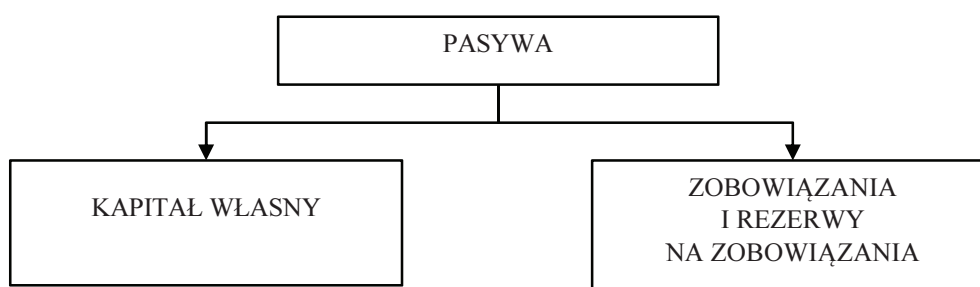
¹² R. Pałczyńska-Gościńskiak, *Analiza bilansu* [w:] *Analiza Ekonomiczna w przedsiębiorstwie*, M. Jerzomska (red.), PWE, 2004, s. 66-67.

¹³ K. Sawicki, *Bilans* [w:] *Podstawy rachunkowości*, K. Sawicki (red.), PWE, Warszawa 2002, s. 27.

Rysunek 4. Struktura aktywów trwałych i obrotowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ustawa o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Dz.U. z 2013 r. poz. 330; ost. zm. w Dz.U. z 2015 r. poz. 4 art. 3 ust. 1 pkt 13-19.

Rysunek 5. Struktura pasywów

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ustawa o Rachunkowości z dnia 29 września 1994r. Dz.U. z 2013 r. poz. 330; ost. zm. w Dz.U. z 2015 r. poz. 4 art. 3 ust. 1 pkt 20-22.

Źródło finansowania jakim jest kapitał własny zawiera następujące pozycje¹⁴:

- I. Kapitał (fundusz) podstawowy,
- II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna),
- III. Udziały własne (wielkość ujemna),
- IV. Kapitał zapasowy,
- V. Kapitał z aktualizacji wyceny,
- VI. Pozostałe kapitały rezerwowe,
- VII. Zysk starta z lat ubiegłych,
- VIII. Zysk strata netto,
- IX. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna).

Natomiast do grupy zobowiązań i rezerw na zobowiązania zostają zaliczone¹⁵:

- I. Rezerwy na zobowiązania w tym utworzone rezerwy na świadczenia emerytalne i z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
- II. Zobowiązania długoterminowe,
- III. Zobowiązania krótkoterminowe,
- IV. Rozliczenia między okresowe.

Układ bilansu

Sporządzanie bilansu może nastąpić w jednym z dwóch układów:

- w układzie dwustronnym,
- w układzie jednostronnym.

Zgodnie z dyrektywą UE nr IV wybór układu następuje poprzez przyjęcie odpowiedniego układu w krajowych standardach rachunkowości. Polskie uregulowania dotyczące układu bilansu zostały zapisane w Ustawie o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Dz.U. z 2013 r. poz. 330; ost. zm. w Dz.U. z 2015 r. poz. 4. Obowiązujący wzór bilansu dla jednostek innych niż banki i zakłady ubezpieczeń społecznych zawiera załącznik nr. 1 do Ustawy¹⁶.

Bilans w układzie dwustronnym prezentuje oddzielnie pozycje majątku i źródeł finansowania jednostki. Majątek jednostki zostaje ujęty w bilansie po lewej stronie natomiast źródła finansowania po lewej stronie bilansu.

¹⁴ R. Pałczyńska-Gościniak, *Analiza bilansu* [w:] *Analiza Ekonomiczna w przedsiębiorstwie* M. Jerzomska (red.), PWE 2004, s. 69-70.

¹⁵ E. Walińska, L. Kopczyńska, *Sprawozdawczość finansowa jako źródło analizy finansowej przedsiębiorstwa*. [w:] *Analiza finansowa w zarządzaniu współczesnym przedsiębiorstwem* M. Walczak (red.), Dyfin, Warszawa 2007, s. 81.

¹⁶ K. Sawicki, *Bilans i konta bilansowe* [w:] *Podstawy Rachunkowości*, K. Winiarska (red.), Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2002, s. 53.

Tabela 2. Uproszczony wzór bilansu w układzie dwustronnym

Aktywa A. Aktywa trwałe I. Wartości niematerialne i prawne II. Rzeczowe aktywa trwałe 1. Środki trwałe 2. Środki trwałe w budowie III. Należności długoterminowe IV. Inwestycje długoterminowe V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe B. Aktywa obrotowe I. Zapasy 1. Materiały 2. Półprodukty i produkty w toku 3. Produkty gotowe 4. Towary 5. Zaliczki na dostawy II. Należności krótkoterminowe 1. Należności od jednostek powiązanych 2. Należności od pozostałych jednostek a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty: - do 12 miesięcy - powyżej 12 miesięcy b) z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń c) inne d) dochodzone na drodze sądowej III. Inwestycje krótkoterminowe 1. Krótkoterminowe aktywa finansowe a) w jednostkach powiązanych - udziały lub akcje - inne papiery wartościowe - udzielone pożyczki - inne krótkoterminowe aktywa finansowe b) w pozostałych jednostkach - udziały lub akcje - inne papiery wartościowe - udzielone pożyczki - inne krótkoterminowe aktywa finansowe c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne - środki pieniężne w kasie i na rachunkach - inne środki pieniężne - inne aktywa pieniężne 2. Inne inwestycje krótkoterminowe IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Aktywa razem	Pasywa A. Kapitał (fundusz) własny I. Kapitał (fundusz) podstawowy II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna) III. Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna) IV. Kapitał (fundusz) zapasowy V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny VI. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych VIII. Zysk (strata) netto IX. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna) B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania I. Rezerwy na zobowiązania 1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego 2. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne 3. Pozostałe rezerwy II. Zobowiązania długoterminowe 1. Wobec jednostek powiązanych 2. Wobec pozostałych jednostek a) kredyty i pożyczki b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych c) inne zobowiązania finansowe d) inne III. Zobowiązania krótkoterminowe 1. Wobec jednostek powiązanych 2. Wobec pozostałych jednostek a) kredyty i pożyczki b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych c) inne zobowiązania finansowe d) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności: - do 12 miesięcy - powyżej 12 miesięcy e) zaliczki otrzymane na dostawy f) zobowiązania wekslowe g) z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń h) z tytułu wynagrodzeń i) inne 3. Fundusze specjalne IV. Rozliczenia międzyokresowe Pasywa razem

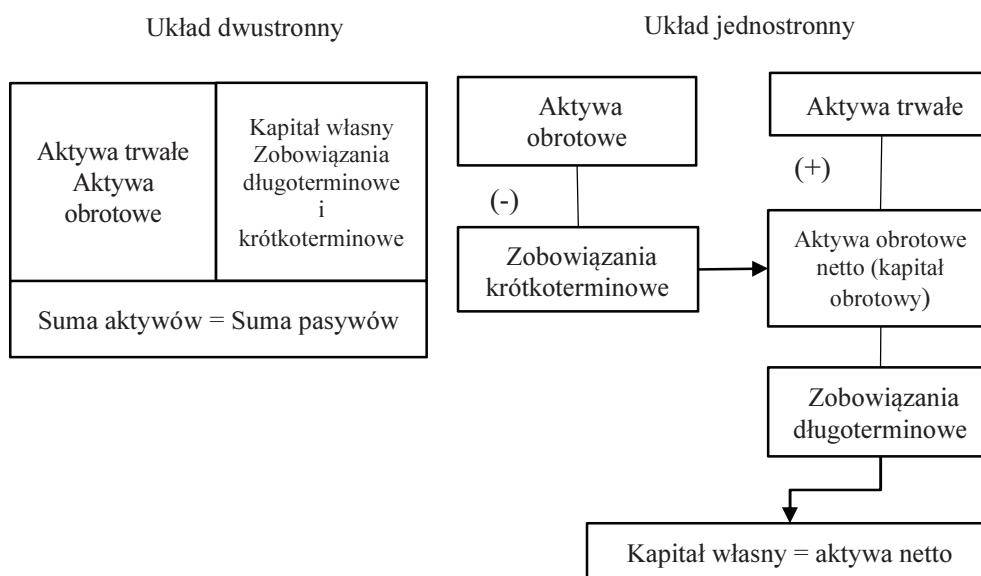
Źródło: Ustawa o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Dz.U. z 2013 r. poz. 330; ost. zm. w Dz.U. z 2015 r. poz. 4 załącznik nr 1.

Natomiast bilans w układzie jednostronnym przeplata między sobą aktywa i pasywa. W układzie tym pojawia się szczególna pozycja aktywa obrotowe netto¹⁷. Uproszczony układ bilansu w układzie jednostronnym przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Uproszczony jednostronny układ bilansu

Spółka X		Bilans sporządzony na dzień....	
A.	Aktywa trwałe		
B.	Aktywa obrotowe		
C.	Zobowiązania krótkoterminowe		
D.	Aktywa obrotowe przekraczające zobowiązania krótkoterminowe – aktywa obrotowe netto (B-C)		
E.	Łączna wartość aktywów po odjęciu zobowiązań krótkoterminowych (A+D)		
F.	Zobowiązania długoterminowe		
G.	Aktywa netto (E-F)		
H.	Kapitał własny (G=H)		

Źródło: H. Soczówka, *Bilans jako statyczny rachunek majątku i kapitału* [w:] *Podstawy rachunkowości aspekty teoretyczne i praktyczne*, B. Micherda (red.), PWN, Warszawa 2005, s. 94.

Rysunek 6. Bilans w układzie dwustronnym i jednostronnym

Źródło: H. Soczówka, *Bilans jako statyczny rachunek majątku i kapitału* [w:] *Podstawy rachunkowości aspekty teoretyczne i praktyczne*, B. Micherda (red.), PWN, Warszawa 2005, s. 94.

¹⁷ M. Gmytrasiewicz, A. Karmańska, *Rachunkowość finansowa*, Dyfin, Warszawa 2002, s. 432-433.

Przedstawienie wskazanych układów bilansu zostało zaprezentowane na rysunku 6. Zarówno bilans w układzie dwustronnym jak i jednostronnym posiada wady i zalety. Układ dwustronny przedstawia w przejrzysty sposób majątek i źródła jego finansowania, znacznie ułatwia wstępną analizę bilansu. Zaletą układu jednostronnego jest ujęcie pozycji aktywa obrotowe netto, która jest niezmiernie ważna dla kontroli płynności finansowej jednostki. Z jednej strony niski poziom kapitału obrotowego może spowodować utratę płynności finansowej, natomiast z drugiej strony zaś zbyt wysoki jego poziom przyczynia się do generowania nieuzasadnionych dodatkowych kosztów pozyskania kapitału¹⁸.

Wnioski

Sporządzony bilans jako jeden z elementów sprawozdania finansowego dostarcza informacji na temat sytuacji finansowo-majątkowej jednostki. W bilansie zostają ujęte w dwóch grupach aktywa oraz pasywa. Sporządzając bilans istotne jest dochowanie należytej staranności oraz przestrzeganie zasad jego przygotowania. Bilans wykorzystywany jest do analizy wskaźnikowej jednostki. Bilans dostarcza informacji na temat: jaki był zysk przedsiębiorstwa w danym roku, jaka jest rentowność posiadanego przez firmę majątku oraz rentowność kapitałów zarówno własnych, obcych lub kapitałów ogółem. Bilansu dostarcza również informacji na temat jaki jest poziom majątku netto, czyli aktywów pomniejszonych o zobowiązania oraz stan zadłużenia krótko- i długoterminowego. Tym samym możemy określać jaki jest poziom wypłacalności firmy, oraz czy dana jednostka jest w stanie na bieżąco regulować swoje zobowiązania. W bilansie zawarta jest również informacja czy znaczna część kapitałów jest zamrożona w aktywach długoterminowych. Znając te wszystkie wartości możemy określić wysokość dźwigni finansowej.

Bibliografia:

1. Gmytrasiewicz M., Karmańska A., *Rachunkowość finansowa*, Dyfin, Warszawa 2002.
2. Grycuk A., Tłaczała A., Wiśniewski P., Gołębiowski G. (red.), *Analiza finansowa przedsiębiorstwa*, Dyfin, Warszawa 2014.
3. Messner Z., Pfaff J., *Teoria i zasady rachunkowości*, Wydawnictwo Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Zarząd Główny Instytut Certyfikacji zawodowej księgowych, Warszawa 2013.
4. Nowak E., *Analiza Sprawozdań finansowych*, PWE, Warszawa 2008.
5. Olchowicz I., *Podstawy rachunkowości*, Dyfin, Warszawa 2009.
6. Pałczyńska-Gościniak R., *Analiza bilansu [w:] Analiza Ekonomiczna w przedsiębiorstwie*, Jerzmowska M. (red.), PWE, 2004.
7. Pomykańska B., Pomykański P., *Analiza finansowa Przedsiębiorstwa*, PWN, Warszawa 2013.
8. Sawicki K., *Bilans [w:] Podstawy rachunkowości*, Sawicki K. (red.), PWE, Warszawa 2002.

¹⁸ H. Soczówka, *Bilans jako statyczny rachunek majątku i kapitału [w:] Podstawy rachunkowości aspekty teoretyczne i praktyczne*, B. Micherda (red.), PWN, Warszawa 2005, s. 94.

9. Sawicki K., *Bilans i konta bilansowe* [w:] *Podstawy Rachunkowości*, Winiarska K. (red.), Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2002.
10. Soczówka H., *Bilans jako statyczny rachunek majątku i kapitału* [w:] *Podstawy rachunkowości aspekty teoretyczne i praktyczne*, Micherda B. (red.), PWN, Warszawa 2005.
11. Śliwa J., Hajduk-Popławska K., *Zarządzanie Finansami Przedsiębiorstwa podręcznik dla studentów i szkół wyższych*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2006.
12. Ustawa o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Dz.U. z 2013 r. poz. 330; ost. zm. w Dz. U. z 2015 r. poz. 4 załącznik nr. 1.
13. Ustawa o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Dz.U. z 2013 r. poz. 330; ost. zm. w Dz.U. z 2015 r. poz. 4.
14. Walińska E., Kopczyńska L., *Sprawozdawczość finansowa jako źródło analizy finansowej przedsiębiorstwa* [w:] *Analiza finansowa w zarządzaniu współczesnym przedsiębiorstwem*, Walczak M. (red.), Dyfin, Warszawa 2007.
15. Walińska E., Stępień-Jędrzejewska J. *Podstawowe składniki sprawozdania finansowego – bilans oraz rachunek zysków i strat* [w:] *Rachunkowość, Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, Walińska W. (red.), Wydawnictwo ABC Wolters Kluwer business, Warszawa 2014.

Abstrakt:

Bilans jako podstawowy element sprawozdania finansowego zawiera informacje o zasobach ekonomicznych oraz źródłach ich finansowania. Nadrzędną a zarazem podstawową zasadą bilansową jest zasada równowagi bilansowej. Układ i forma bilansu przedstawiają równowagę bilansową za pomocą równania Aktywa = Pasywa. Na podstawie bilansu możemy otrzymać niezbędne informacje o sytuacji majątkowej i finansowej jednostki. Na podstawie bilansu możemy przeprowadzić analizę wskaźnikową dotyczącą: analizy pionowej, dynamiki zmian, relacji wielkości, wskaźników rotacji, wskaźników pokrycia

The balance sheet as a source of information about the financial position

Balance, as a basic element of financial statements, provides information about economic resources and the sources of their funding. The parent of both is the basic principle and the principle of the balance carrying amount. The balance sheet represents the balance amount as the equation Assets=Liabilities. Based on the balance sheet, we can obtain the necessary information about financial positions as well as financial performance. Balance can be analyzed by indicators such as vertical analysis, dynamics of change, relations size, and turnover ratios.

MBA Łukasz Antos, junior lecturer, Jan Kochanowski University in Kielce.